

דוח המיזוגים והרכישות השנתי של PwC Israel

לסיכום שנת 2018

דו"ח עסקאות 2018

תמצית

תקציר מנהלים

מגמות עיקריות

משקיעים אסטרטגיים
ופיננסייםענפים עיקריים
וגיאוגרפיה

תנועות הון

מתודולוגיית מחקר

דו"ח המיזוגים והרכישות של PwC Israel לסיכום שנת 2018

עיקרי הממצאים

- סך העסקאות הכולל הסתכם ב-21.6 מיליארד דולר, והינו הגבוה ביותר מאז 2012, עלייה של כ-77% בהיקף לעומת 12.2 מיליארד דולר בשנת 2017 (*בנטרול עסקאות חריגות). 61% מהיקף העסקאות נובע מ-5 עסקאות בשווי של למעלה ממיליארד דולר. חלה גם עלייה של 88% בשווי הממוצע לעסקה ביחס לאשתקד מ-142 מיליון דולר לעסקה (ללא עסקת מובילאיי) ל-267 מיליון דולר בשנת 2018, אך מספר העסקאות רשם קיטון, ועמד על 124 (לעומת 131 עסקאות).
- בשנת 2018 מובילות את שוק המיזוגים והרכישות תעשיות אשר אנו לא רגילים לראות בראש הרשימה - מזון ושתייה, מוצרי צריכה ושירותים, והמגזר התעשייתי. זאת, אל מול קיטון בהיקף ההון במגזרי הפארמה וההיי-טק. תעשיית המזון והשתייה מובילה את שנת 2018 עקב מכירת פרוטרם ל-IFF עבור כ-6.4 מיליארד דולר. בענף מוצרי הצריכה (היקף עסקאות השנה של כ-4.2 מיליארד דולר) בלטה השנה מכירת סודהסטרים לפפסיקו ע"ס כ-3.4 מיליארד דולר, בעוד שבמגזר התעשייתי נסגרה מכירת נטפים בכ-1.5 מיליארד דולר בתחילת השנה. לעומת התעשיות המסורתיות, תעשיית הפארמה / מדעי החיים קטנה להיקף של כ-1.3 מיליארד דולר בהשוואה לכ-4.7 מיליארד דולר בשנת 2017.
- היקף העסקאות של משקיעים זרים בישראל כמעט הכפיל את עצמו בין 2017 ל-2018, מכ-9.1 מיליארד דולר לכ-17.6 מיליארד דולר. שנת 2018 מאופיינת בגידול בהיקף הרכישות של שחקנים אמריקאים אשר גדל ל-12.9 מיליארד דולר השנה בהשוואה ל-3.7 מיליארד דולר בשנת 2017 (בהחרגת עסקת אינטל/מובילאיי). המגמה הזאת נצפית למרות רפורמת

המס בארה"ב שמאפיינת מגמה הפוכה בשוק בארה"ב. כמו כן, התקיים בשנת 2018 שימור בנתח וכמות העסקאות המגיעות ממזרח אסיה, אך לצד זאת חלה ירידה בשווי הכולל של עסקאות אלו.

- תחזית - לאחר שנת שיא בשווי עסקה ממוצע, גורמים מאקרו-כלכליים עלולים להביא לצניחות מחירים בשווי החברות, דבר אשר יכול דווקא להוביל לגידול באטרקטיביות ביצוע רכישות, או מנגד, תנודות המחיר יהיו כה חריפות כך שהשוק עשוי להיכנס לקיפאון בשל רצון המשקיעים לצמצם חשיפה. בנוסף, אנו ממשיכים לראות את השינוי בהלך הרוח של היזמים המקומיים להשיא רווח לחברות בבעלותם ולא לדחוף לביצוע אקזיט מהיר.
- כמו כן, בשווקי העסקאות האמריקאים וממזרח אסיה כבר נראים סימני האטה בפעילות חוצה גבולות. שנה הבאה אנו עלולים לראות כי ה-"חסינות" של השוק הישראלי לא תישמר. גורם אנדוגני נוסף הקיים במשק הינו ההיבט הרגולטורי, אשר מניב פוטנציאל פעילות רחבת היקף לעסקאות מהותיות בתעשיית הפיננסים.
- עם כל האמור לעיל, אי אפשר להתעלם מהמומנטום החיובי שיצרה שנת 2018 לעניין של משקיעים זרים בשוק המקומי, ומכך ששנת 2019 צפויה להציג כבר בפתיחתה סגירה של מספר עסקאות מהותיות ביניהן עסקת KLA Tencor/אורבוטק בסך 3.4 מיליארד דולר ועסקת Medtronic/מזור רובוטיקה בסך 1.6 מיליארד דולר, אשר נחתמו אך לא נסגרו סופית.

מתודולוגיית מחקר

תנועות הון

ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

מגמות עיקריות

תקציר מנהלים

תמצית

תקציר מנהלים

המקומי, כאשר מגזר ההיי-טק והפארמה/מדעי החיים נדחקו ממרכז הבמה.

מגזר המזון והשתייה (6.8 מיליארד דולר), מוצרי הצריכה ושירותים (4.2 מיליארד דולר), והמגזר התעשייתי (2.7 מיליארד דולר) היו המובילים בהיקף העסקאות בשנת 2018. העסקאות המובילות השנה הגיעו מהמגזרים הנ"ל: מכירת פרטרום ל-IFF בכ-6.4 מיליארד דולר, מכירת סודהסטרם לפפסיקו בכ-3.4 מיליארד דולר ומכירת נטפים בכ-1.5 מיליארד דולר. סך היקף תעשיות אלו הסתכם בשנת 2018 לכ-13.6 מיליארד דולר וכ-63% מסך היקף השוק בהשוואה להיי-טק והפארמה שהיוו כ-16% מהיקף הפעילות השנה (כ-3.5 מיליארד דולר). מדובר בשינוי מגמה בהשוואה לשנים 2016 ו-2017 בהם ההיי-טק והפארמה היוו כ-62% ו-68% מסך היקף השוק, בהתאמה.

מגזר ההיי-טק היה רביעי בגודלו השנה, ופחת בכ-0.6 מיליארד דולר להיקף של כ-2.2 מיליארד דולר בשנת 2018. מגזר הפארמה חווה את הקיטון הכי חד בהשוואה לשנה שעברה, וקטן ל-1.3 מיליארד דולר השנה לעומת 4.7 מיליארד דולר אשתקד. מגזרים אלו הובילו את השוק בהיקפם בשנים האחרונות. מגזר ההיי-טק הניב השנה עסקה גדולה אחת בלבד (מכירת דאטורמה לסיילספורס ע"ס 850 מיליון דולר), בעוד מגזר הפארמה חווה נסיגה השנה כאשר היקף פעילותה של טבע בשוק הרכישות

כ-38% מסך העסקאות בהשוואה לכ-34% בשנת 2017 וכ-32% בשנת 2016.

כמות העסקאות בין 400 מיליון דולר למיליארד דולר קטנה השנה ל-4 עסקאות בהשוואה ל-8 בשנת 2017, לאותה כמות כמו בשנת 2016. מנגד, כמות העסקאות מעל מיליארד דולר עלה ל-5 עסקאות בהשוואה ל-3 בשנת 2017 כאשר בשונה מ-2016 ומ-2017 ה-"Mega Deals" השנה היו בסכומים צנועים יותר. עסקאות מכירת פרטרום ל-IFF ע"ס 6.4 מיליארד דולר ורכישת סודהסטרם ע"י פפסיקו עבור כ-3.4 מיליארד דולר בלטו השנה.

• היקף הפעילות מגופים פיננסיים הוכפל בהשוואה לשנה שעברה

היקף העסקאות ע"י משקיעים פיננסיים הסתכם לכ-4 מיליארד דולר בהשוואה ל-1.8 מיליארד דולר בשנת 2017. מגמה זו בולטת גם לאור העובדה שעסקאות פיננסיות נוספות בוטלו השנה מטעמים רגולטוריים כדוגמת מכירת הפניקס ל-Yango Investments הסינית ומכירת מיטב דש לקרן XIO הסינית-אירופאית, וכן עסקאות שנחתמו השנה אך טרם הבשילו לכדי סגירה כדוגמת מכירת לאומי קארד לקרן וורבורג פינקוס האמריקאית ע"ס כ-0.7 מיליארד דולר.

• שנת 2018 הציגה ביזור בין התעשיות והיקפי פעילות במגזרים אשר לא היינו רגילים לראות כמובילות בשוק

• שיא בהיקף עסקאות המיזוגים והרכישות לסך של 21.6 מיליארד דולר ובשווי הממוצע לעסקה שהאמיר ל-267 מיליון דולר.

היקף עסקאות מיזוגים ורכישות הכולל, בהחרגת עסקאות מעל 15 מיליארד דולר, עלה בכ-77% השנה והסתכם ל-21.6 מיליארד דולר, זאת לעומת 12.2 מיליארד דולר בשנת 2017 (ללא עסקת מובילאיי) ו-16.8 מיליארד דולר בשנת 2016 (ללא עסקת טבע/אלרגן).

שיא נוסף השנה הינו השווי הממוצע לעסקה אשר עלה בכ-88% בהשוואה לשנת 2017 (ללא עסקת מובילאיי ועסקת טבע/אלרגן), כאשר כמות העסקאות הסתכמה השנה ב-124, קטנה במעט מ-131 עסקאות ב-2017.

שוק ההון העולמי והערכות שווי של חברות אשר היו גבוהות השנה, יחד עם חברות ישראליות מעניינות ובשלות יותר תרמו למגמה החיובית בהיקף הכולל ובשווי הממוצע לעסקה.

• מגמת העלייה הכללית במספר העסקאות הגדולות נשמרת ובמקביל כמות העסקאות מעל מיליארד דולר עלה ל-5 בהשוואה ל-3 בשנת 2017

נתח העסקאות ששווין מעל 100 מיליון דולר עולה בצורה עקבית ורציפה במשך 7 שנים, כאשר השנה נתח זה כולל

תמצית

תקציר מנהלים

מגמות עיקריות

משקיעים אסטרטגיים
ופיננסייםענפים עיקריים
וגיאוגרפיה

תנועות הון

מתודולוגיית מחקר

מיזוגים והצטמצם מהותית לכ-0.7 מיליארד דולר.

• היקף הרכישות ע"י משקיעים זרים ב-2018 הגיע לשיא אשר נבע בעיקר מפעילות משמעותית ע"י חברות אמריקאיות

היקף הרכישות מארה"ב הסתכם השנה לכ-12.9 מיליארד דולר, גידול של כמעט פי 3.5 בהשוואה ל-3.7 מיליארד דולר בשנת 2017. עליה זו מתרחשת בד בבד עם כניסתה לתוקף של רפורמת המס בארה"ב, אשר מציבה תנאים חדשים לשוק ודורשת מהמשקיעים לחשב מחדש אסטרטגיות גדילה באמצעות M&A.

כמו כן, השחקנים ממזרח אסיה ממשיכים להביע עניין בשוק המקומי ואחוז סך העסקאות שנסגרו השנה היה דומה לשנה שעברה.

מגמה זו הושפעה, בין היתר, מהשינויים בתעשיית הפיננסים בהקשר של חוק הריכוזיות המחייב קבוצות למכור את אחזקותיהם בחברות כדוגמת חברות ביטוח, בתי השקעות, וחברות אשראי. מספר עסקאות פוטנציאליות בוטלו ע"י רשות שוק ההון והביטוח במשרד האוצר ועל כן לא נצפו השנה עסקאות בשווי גבוה, מה שיכול היה לשנות את המגמה השנה בסה"כ היקף העסקאות שמקורן ממזרח אסיה.

תחזית

שנת 2019 עבור השוק הישראלי מסתמנת כשנה מסקרנת כאשר ישנו ערפל סביב קו המגמה הקיים לאור גורמים בעלי השפעה סותרת על השוק.

אנו מזהים מספר גורמי מפתח בעלי יכולת השפעה על השוק המקומי אשר יחס הכוחות ביניהם עשוי להסיט את כיוון המגמה באופן בלתי צפוי.

בשווקי העולם אשר האמירו לשיאים חדשים, הייתה גאות עד שלהי 2018. לקראת סוף השנה הנוכחית, נצפו תנודות בשוקי ההון בעולם ובארץ אשר לא ברור לאן מועדות פניהן. יתרה מזאת, תחזיות להאטה בקצב הצמיחה העולמית בשנים הקרובות עשויות גם הן להשפיע שלילית על מחירי העסקאות באם יתממשו. לאחר שנת שיא בשווי עסקה ממוצעת, גורמים מאקרו-כלכליים עלולים להביא לצניחות מחירים בשווי החברות אשר יכול להוביל לגידול באטרקטיביות ביצוע רכישות, או מנגד, תנודות המחיר יהיו כה חריפות כך שהשוק עשוי להיכנס לקיפאון בשל רצון המשקיעים לצמצם חשיפה. בנוסף, אנו ממשיכים לראות את השינוי בהלך הרוח של היזמים המקומיים להשיא רווח לחברות בבעלותם ולא לדחוף לביצוע אקזיט מהיה.

כמו כן, בשוק העסקאות האמריקאי אשר מושפע בין השאר מרפורמת המס, כבר נראים סימני האטה בפעילות מחוץ לגבולות ארה"ב. שנה הבאה אנו עלולים לראות כי ה-"חסינות" של השוק הישראלי לא תישמר.

אמירה זו נכונה גם בנוגע לשחקנים ממזרח אסיה אשר למרות צפי השנה לקיטון ניכר בהיקפם, הייתה השנה פעילות ערה. לעומת זאת, אירופה ובריטניה היו שקטות השנה בראיית השוק המקומי כנראה בעקבות הברקזיט וגורמים גאו-פוליטיים נוספים.

השוק הישראלי מתבסס בשנים האחרונות כשוק מתפתח ומתחזק אשר מושך עניין רב ממשקיעים מביזור גאוגרפי מגוון, וכולל עסקאות בטווחי מחיר רחבים וכיעד אטרקטיבי להשקעה.

גורם אנדוגני נוסף הקיים במשק הינו ההיבט הרגולטורי כדוגמת חוק הריכוזיות, אשר אם לא תינתן אורכה מחייב למכור את האחזקות בחברות פיננסיות עד סוף 2019, באם רוצים להמשיך להחזיק בפעילות התפעולית. המשמעות היא פוטנציאל פעילות רחב היקף למכירת נכסים בשווי מיליארדי דולרים כגון חברות ביטוח, בתי השקעות, וחברות כרטיסי האשראי.

עם כל האמור לעיל, שנת 2019 צפויה להציג כבר בפתיחתה מספר עסקאות מהותיות ביניהן עסקת KLA Tencor/אורבוסק בסך 3.4 מיליארד דולר ועסקת Medtronic/מזור רובוטיקה בסך 1.6 מיליארד דולר, אשר נחתמו אך לא נסגרו סופית.

ליאת אנזל אביאל, שותפה

ראש תחום Transaction Services
PwC Israel

מתודולוגיית מחקר

תנועות הון

ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

מגמות עיקריות

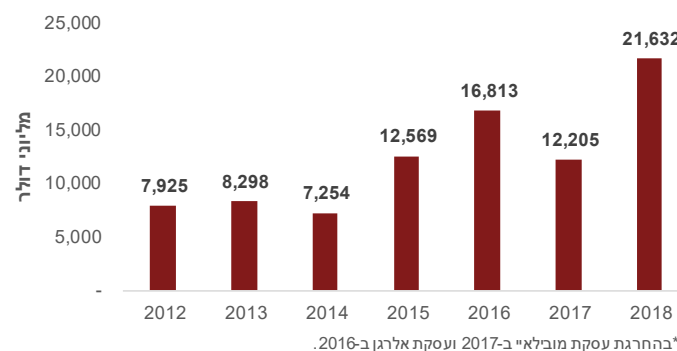
תקציר מנהלים

תמצית

שיא בהיקף העסקאות ושווי עסקה ממוצעת, יציבות במספר העסקאות

סך היקף עסקאות*

הבשורה העיקרית של שוק המיזוגים והרכישות הישראלי ב-2018 היא העובדה שהיקף העסקאות נסק לכ-21.6 מיליארד דולר, גידול של כ-77% בהשוואה ל-12.2 מיליארד דולר בשנת 2017 ואף מעבר לשנת 2016 אשר היוותה שנה מאד ערה עם כ-16.8 מיליארד דולר (*ללא עסקאות חריגות מעל 15 מיליארד דולר). יתרה מזאת, מספר השיא של 21.6 מיליארד דולר לא כולל מספר עסקאות מהותיות אשר נחתמו ב-2018 וטרם נסגרו, כדוגמת עסקת KLA-Tencor/אורבוסק ע"ס כ-3.3 מיליארד דולר ורכישת מזור רובוטיקס ע"י Medtronic ע"ס כ-1.4 מיליארד דולר.

מתודולוגיית מחקר

תנועות הון

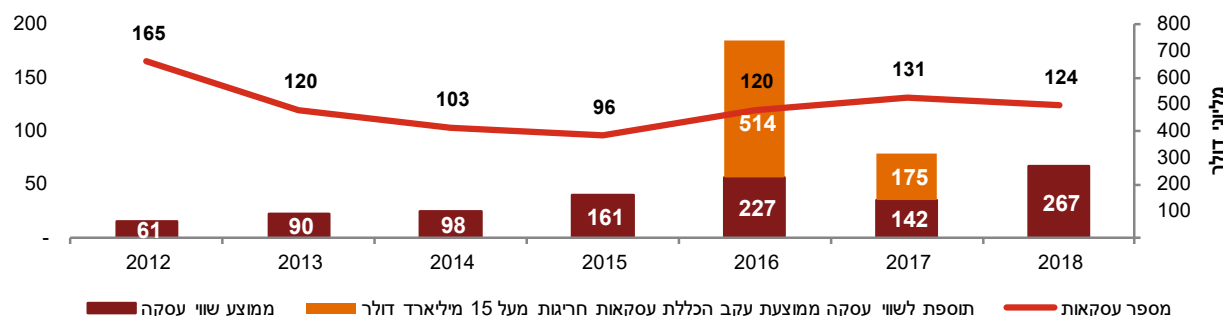
ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

מגמות עיקריות

תקציר מנהלים

תמצית

מספר העסקאות השנתי וממוצע של שווי עסקה

שיא נוסף השנה הינו שווי העסקה הממוצע - שווי העסקה הממוצע עלה בכ-88% בהשוואה לשנת 2017 (בהחרגת עסקת מובילאי"ב-2017). עלייה זו הובילה את הגידול בהיקף העסקאות השנה. 3 עסקאות שנסגרו השנה תרמו משמעותית למגמה: עסקת רכישת פרוטרם ע"י IFF ע"ס 6.4 מיליארד דולר, עסקת רכישת סודהסטרם ע"י פפסיקו ע"ס 3.4 מיליארד דולר וסגירת עסקת מכירת נטפים ע"ס 1.5 מיליארד דולר.

מגמת הגידול במספר העסקאות שהחלה מ-96 עסקאות ב-2015 ובלמה עם קיטון ל-124 עסקאות השנה לעומת 131 עסקאות ב-2017. בשלוש שנים האחרונות מספר העסקאות נע סביב ממוצע של כ-125 עסקאות בשנה. אנו צופים בחברות ישראליות בשלות יותר הפעילות בשוק המיזוגים והרכישות המקומי במקביל לזה ששוק ההון העולמי והערכות שווי החברות טיפס השנה והעניק רוח גבית נוספת לשוק המקומי.

שווי עסקה של 267 מיליון דולר השנה תרם לשיא בהיקף העסקאות, כ-21.6 מיליארד דולר

מתודולוגיית מחקר

תנועות הון

ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

מגמות עיקריות

תקציר מנהלים

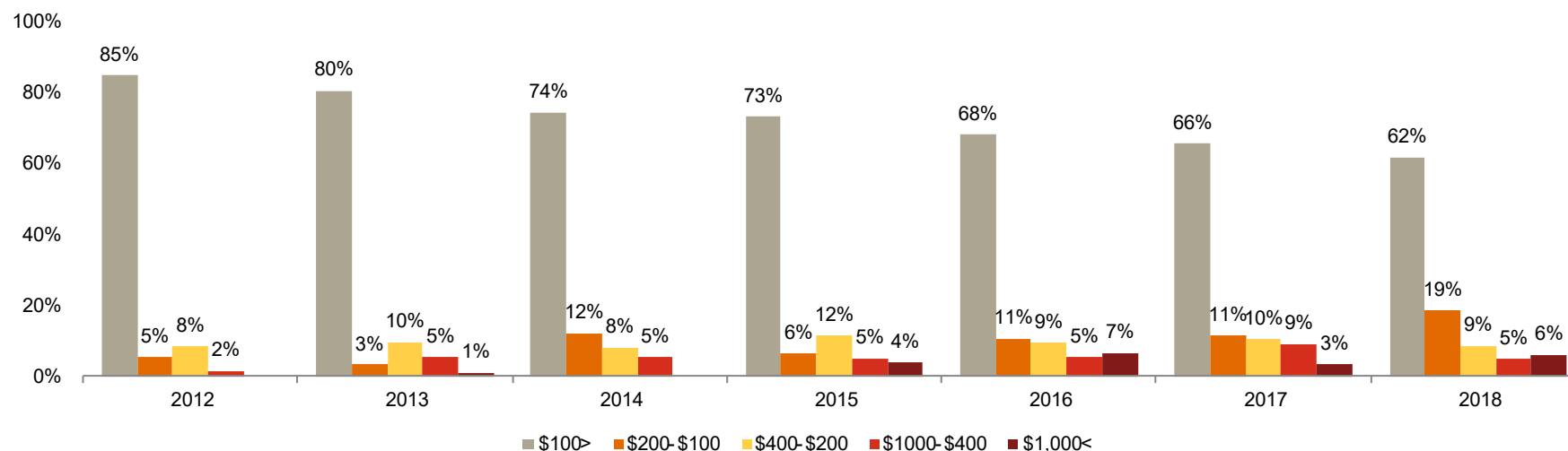
תמצית

נמשכת מגמת הגידול בשיעור העסקאות שהיקפן גדול מ-100 מיליון דולר

עסקאות בעלות שווי עסקה בגובה של מיליארד דולר ומעלה עלה ל-5 לעומת 3 אשתקד. בשונה מהשנתיים האחרונות, השנה לא נסגרה מגה-עסקה בשוק המיזוגים והרכישות הישראלי (עסקאות חריגות מעל 15 מיליארד דולר). השנה חלה ירידה נוספת בנתח העסקאות בעלות שווי הנמוך ממאה מיליון דולר לכ-62% לעומת 66% בשנת 2017 ו-68% בשנת 2016. עסקאות בין 100 מיליון דולר ל-200 מיליון דולר גדלו בין היתר על חשבון עסקאות מתחת ל-100 מיליון דולר.

כמות העסקאות שנסגרו בשווי הנע בין 400 מיליון דולר למיליארד דולר, קטן ל-4 השנה לעומת 8 אשתקד, לאותה כמות כמו בשנת 2016. לא ניתן לומר משהו ברור בקשר עם מגמה זאת לאור הגידול בעסקאות מעל מיליארד דולר כולל עסקה בסך כמיליארד דולר בה כיל מימשה את עסקי בטיחות האש ותוספי השמן שלה לקרן ההשקעות האמריקאית SK Capital.

פילוח מספר העסקאות הכולל

מתודולוגיית מחקר

תנועות הון

ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

מגמות עיקריות

תקציר מנהלים

תמצית

משקיעים בשוק המיזוגים והרכישות הישראלי סגרו עסקאות בשווי ממוצע גבוה לעומת אשתקד, הן עסקאות אסטרטגיות והן עסקאות ע"י משקיעים פיננסיים

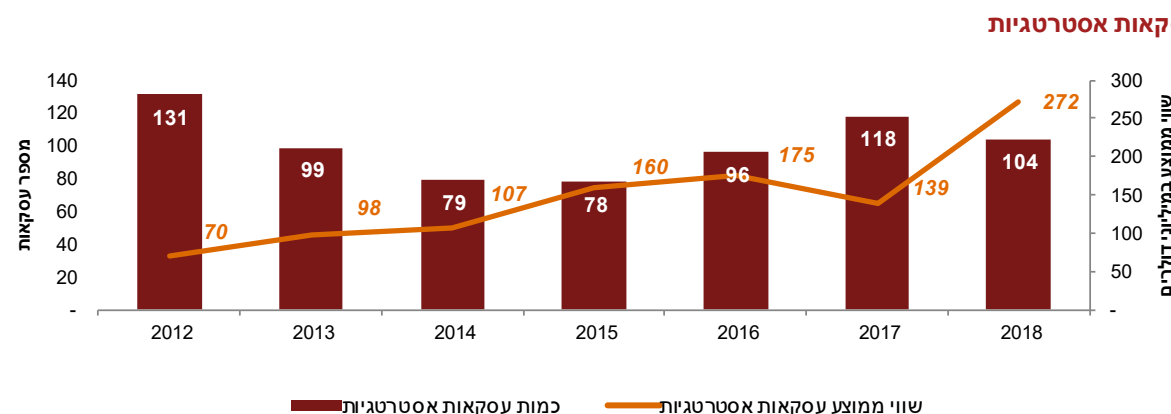
אסטרטגיים

שווי ממוצע עסקאות אסטרטגיות עמד בשנת 2018 על כ-272 מיליון דולר, הסכום הגבוה ביותר ב-7 שנים האחרונות והיווה סכום גבוה משל משקיעים פיננסיים לראשונה מאז שנת 2014 (ללא עסקאות חריגות: אינטל/מובילאי ב-2017 ועסקת טבע/אלרגן ב-2016). היקף העסקאות גדל באופן ניכר לכ-17.7 מיליארד דולר בהשוואה לכ-10 מיליארד דולר בשנים 2015-2017. השנה בלטו עסקת מכירת פרטרום ל-IFF עבור כ-6.4 מיליארד דולר ומכירת סודהסטרם לפפסיקו ע"ס כ-3.4 מיליארד דולר אל מול רכישת נירוזדום ע"ס 1.1 מיליארד דולר בשנת 2017.

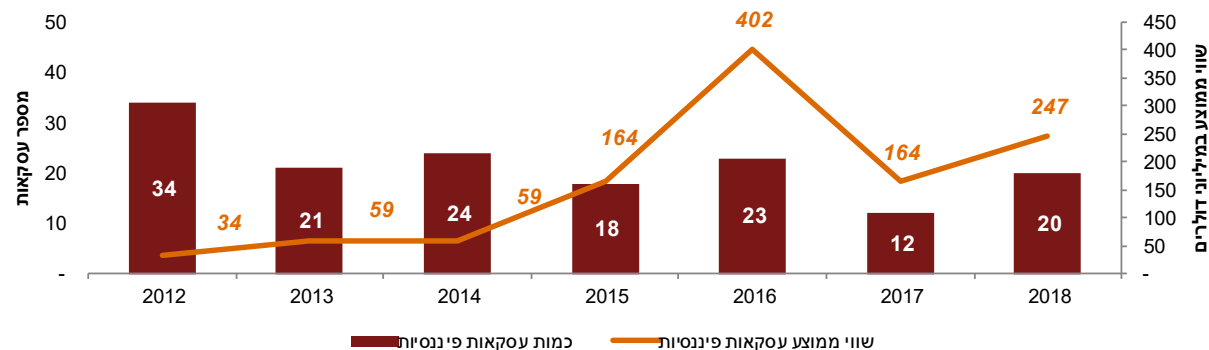
פיננסיים

סף היקף העסקאות של משקיעים פיננסיים הכפיל את עצמו לכ-4 מיליארד דולר בשנת 2018 לעומת כ-1.8 מיליארד דולר בשנת 2017. משקיעים פיננסיים השנה כללים את SK Capital האמריקאית אשר רכשה פעילות מכלי בכמיליארד דולר, קקן CVC האנגלית שסגרה את רכישת חלק מפעילות בריאות הנשים של טבע בכ-0.7 מיליארד דולר ומכירת השליטה בשיכון ובינוי לסיידוף עבור כ-0.3 מיליארד דולר. יש לציין כי עסקת מכירת לאומי קארד לקקן וורבורג פינקוס האמריקאית עבור כ-0.7 מיליארד דולר אשר נחתמה השנה טרם נסגרה. העסקה הנ"ל מונעת משינויים רגולטוריים בשוק המקומי אשר משפיעים על תעשיית הפיננסים (בין היתר חברות ביטוח, בתי השקעות וכרטיסי האשראי) אשר מהוות מטרות "קלאסיות" למשקיעים פיננסיים שעד כה ראו כמה עסקאות שלא התממשו עקב התערבות הרשויות (בעיקר משקיעים ממזרח אסיה, כגון בייסין מכירת הפניקס ל-Yango Investments הסינית, וייסין מכירת מיטב דש ל-XIO הקקן הסינית-אירופאית). שוק המיזוגים והרכישות הישראלי מהווה מגרש מעניין למשקיעים פיננסיים בשנה הבאה, עם שלל מטרות אל מול קשיי הגעת עסקה אל ה-closing.

עסקאות אסטרטגיות

עסקאות פיננסיות

מתודולוגיית מחקר

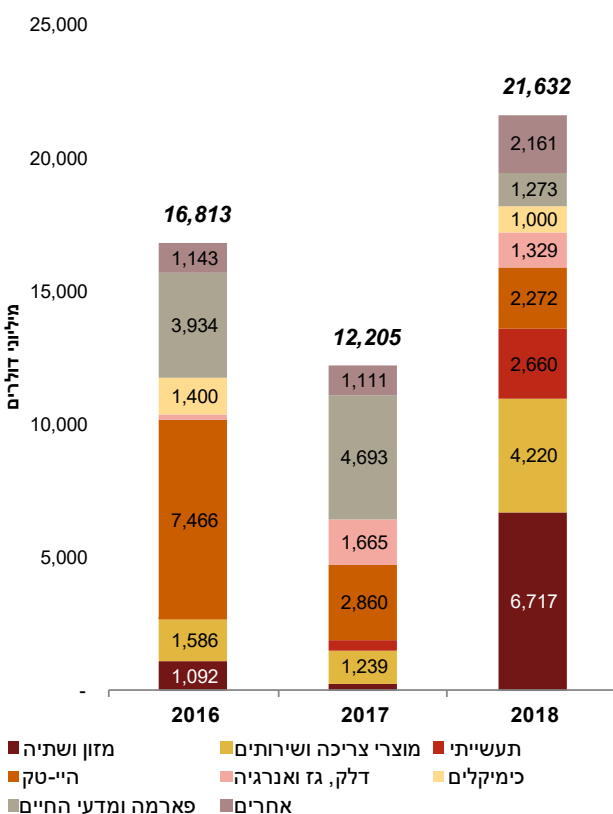
תנועות הון

ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

מגמות עיקריות

תקציר מנהלים

תמצית

תעשיות ה-low tech תופסות את מקומן בראש שוק המיזוגים והרכישות על חשבון מגזר ההיי-טק ומגזר הפארמה ומדעי החיים.**היקף עסקאות לפי מגזרים
(ללא עסקאות חריגות מעל 15 מיליארד דולר)**

בשנת 2018 תעשיות אשר אנו לא רגילים לראות מובילות את שוק המיזוגים והרכישות (מזון ושתייה, מוצרי צריכה ושירותים ותעשייתי) בעוד היקף ההון שנע במגזרי הפארמה וההיי-טק קטן.

תעשיית המזון והשתייה מובילה את שנת 2018 עקב מכירת פרטורם ל-IFF עבור כ-6.4 מיליארד דולר. זאת לאחר שהיה קיטון במגזר בשנת 2017 עקב אי סגירת עסקאות גדולות (אל מול עסקת אסם/נסטלה ב-2016 ע"ס כ-0.8 מיליארד דולר).

מוצרי הצריכה והשירותים שמרו על היקף עסקאות אשר עולה על מיליארד דולר בשנה ואף נסק השנה לכ-4.2 מיליארד דולר. בלטה השנה עסקת מכירת סודהסטרם לפפסיקו ע"ס כ-3.4 מיליארד דולר (בשנת 2017 לא נסגרה עסקה במגזר מעל חצי מיליארד דולר, ובשנת 2016 כתר ומכרה עבור כ-1.4 מיליארד דולר).

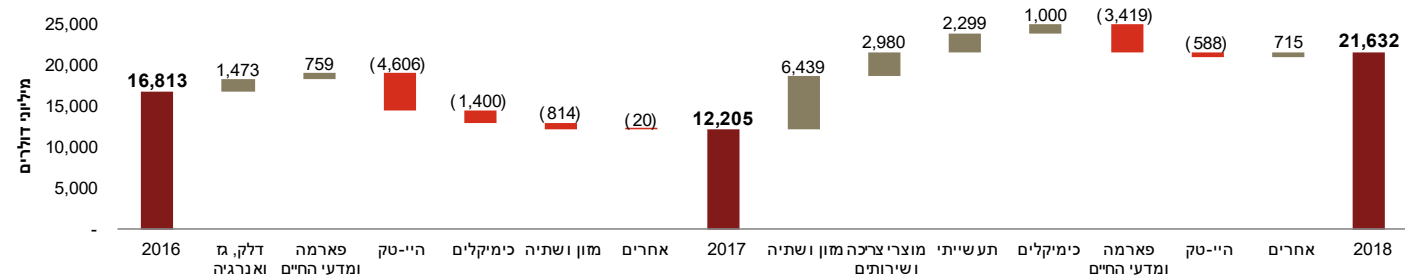
תעשיית היו תחום אשר ראה גידול ניכר בהיקף העסקאות בשנת 2018 בהובלת סגירת נטפים בכ-1.5 מיליארד דולר בתחילת השנה. בניתוח לא נכללה מכירת אורבוטק, מתחום המוליכים למחצה, ל-KLA-Tencor עבור כ-3.4 מיליארד דולר אשר צפויה להסגר ברבעון הראשון של 2019.

היי-טק השנה קיטון בהיקף לכ-2.2 מיליארד דולר, בהשוואה ל-2.9 מיליארד דולר בשנת 2017 וכ-7.5 מיליארד דולר בשנת 2016. הקיטון שנוצפה אשתקד בתעשייה ממשיך גם השנה כאשר רק עסקת דאטורמה אשר נמכרה לסיילספורס בכ-0.8 מיליארד דולר בלטה ב-2018. נראה כי הקיטון נובע מהמשך התפתחות החברות בתחום ללא ביצוע מיזוגים ורכישות, בין אם הודות לרצון החברות לגדול, יכולת גיוס הון בקלות יחסית ומצב המחירים הגבוה בשוק אשר מהווה מכשול במשא ומתן.

פארמה / מדעי החיים קטן להיקף של כ-1.3 מיליארד דולר בהשוואה לכ-4.7 מיליארד דולר בשנת 2017. הקיטון נובע בעיקר מקיטון בפעילות טבע, אשר הייתה פעילה כרוכשת בשנת 2016 וכמוכרת בשנת 2017.

דלק, גז ואנרגיה ממשיך להיות פעיל וצפוי להמשיך עקב גודל השחקנים המקומיים (בין היתר דלק) וצפי להתעוררות בשוק העולמי עקב עליית מחירי הנפט בעולם, לפי מגמות העבר.

למרות המגמה השלילית של שתי התעשיות הקלאסיות של השוק הישראלי - היי-טק ופארמה/מדעי החיים - סה"כ היקף העסקאות ושיווין הממוצע גדל כאשר תעשיות שונות הובילו כמעט להכפלת היקף העסקאות בשנת 2018 לעומת שנה שעברה.

גשר היקפי עסקאות לפי תעשיית חברת המטרה מ-2016 ועד 2018 (ללא עסקאות חריגות מעל 15 מיליארד דולר)

מתודולוגיית מחקר

תנועות הון

ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

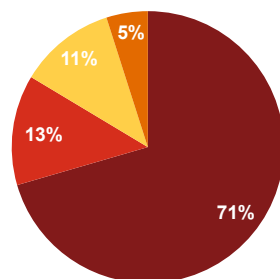
מגמות עיקריות

תקציר מנהלים

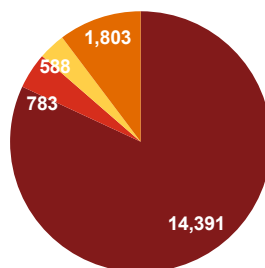
תמצית

גידול בהיקף ומספר הרכישות על ידי חברות אמריקאיות. התעניינות בשוק המקומי ע"י גופים ממזרח אסיה נותרה על כנה

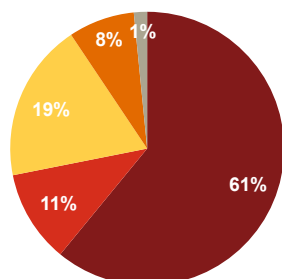
רוכשים זרים כאחוז מסך העסקאות שבוצעו ע"י רוכשים זרים
בשנת 2018

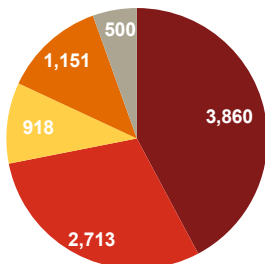
היקף רכישות של חברות ישראליות על ידי רוכשים זרים לפי אזורים
בשנת 2018 במיליוני דולרים

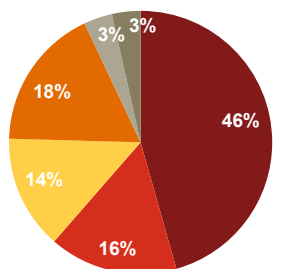
רוכשים זרים כאחוז מסך העסקאות שבוצעו ע"י רוכשים זרים
בשנת 2017

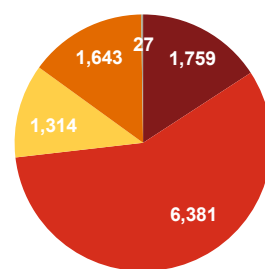
היקף רכישות של חברות ישראליות על ידי רוכשים זרים לפי אזורים
בשנת 2017 במיליוני דולרים

רוכשים זרים כאחוז מסך העסקאות שבוצעו ע"י רוכשים זרים
בשנת 2016

היקף רכישות של חברות ישראליות על ידי רוכשים זרים לפי אזורים
בשנת 2016 במיליוני דולרים

שנת 2018 מאופיינת בגידול משמעותי בהיקף הרכישות של השחקנים האמריקאים אשר גדל ל-12.9 מיליארד דולר השנה בהשוואה ל-3.7 מיליארד דולר בשנת 2017 (בהחרגת עסקת אינטל/מובילאיי). העסקאות העיקריות האסטרטגיות שתרמו לכך הינם IFF אשר רכשה את פרטרום בכ-6.4 מיליארד דולר ופפסיקו שרכשה את סודהסטרם בכ-3.4 מיליארד דולר ועסקת כיל מול משקיע פיננסי SK Capital בכמיליארד דולר. גם בבחינת מספר העסקאות מארה"ב ישנה עליה מ-37 עסקאות ל-42 (גידול מ-39 בשנת 2017 ל-43 עסקאות סה"כ בצפון אמריקה). המגמה הזאת נצפית למרות רפורמת המס בארה"ב שמאפיינת במגמה בשוק בארה"ב להחזרת "הכסף הביתה" כולל השקעות בגידול אורגני אל מול M&A.

כמו כן, בשנת 2018 קיים שימור בנתח וכמות העסקאות המגיעות ממזרח אסיה (8 עסקאות בשנת 2018 בהשוואה ל-9 ו-7 עסקאות בשנים 2016 ו-2017, בהתאמה). שווי העסקאות נמוך השנה בהשוואה ל-2017 ו-2016 אשר בהן נסגרו עסקאות בשווי גבוה ממיליארד דולר (עסקת פלייטיקה ב-2016 ע"ס 4.4 מיליארד דולר ועסקת מיצובישי/נוירודרם בסך 1.1 מיליארד דולר ב-2017). יש לציין כי 2 רכישות על ידי משקיעים מסין (קולורצ'יפ בכ-300 מיליון דולר וקיסטון הארט בכ-100 מיליון דולר) טרם נסגרו. נראה כי רשות שוק ההון והביטוח במשרד האוצר היוותה גורם אשר מנע גידול בהיקף העסקאות, לאור מספר עסקאות גדולות שמקורן ממשקיעים ממזרח אסיה שלא התממשו לאור מניעים רגולטיביים בענף הפיננסי.

במקביל למתואר מצפון אמריקה ומזרח אסיה, היקף העסקאות שמקורן מאירופה קטן ל-588 מיליון דולר בשנת 2018, מ-918 מיליון דולר בשנת 2017 ו-1,314 מיליון דולר בשנת 2016.

מתודולוגיית מחקר

תנועות הון

ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

מגמות עיקריות

תקציר מנהלים

תמצית

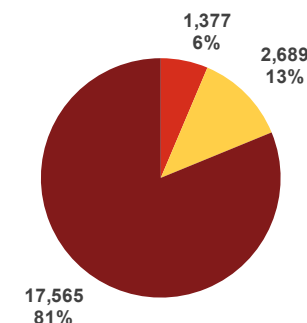
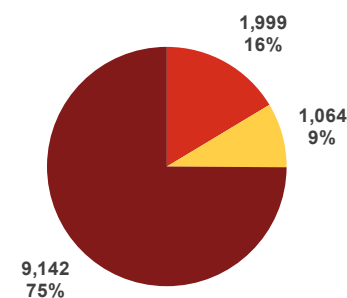
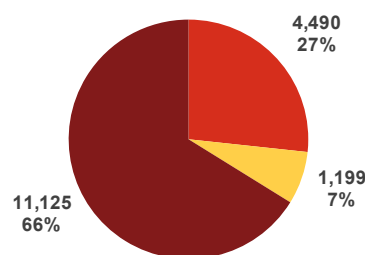
גידול בהשקעות בשוק המקומי הן ע"י משקיעים זרים והן משקיעים מקומיים, על חשבון השקעות גלובליות של שחקנים ישראלים

תנועות הון 2016, ללא עסקת טבע/אלרגן

תנועות הון 2017, ללא עסקת מובילאי

תנועות הון 2018

היקף העסקאות של משקיעים זרים בישראל, בנטרול עסקאות חריגות, כמעט הכפיל את עצמו בין 2018 ל-2017, מכ-9.1 מיליארד דולר לכ-17.6 מיליארד דולר. אחוז היקף העסקאות שמקורן ממשקיע זר עולה בעקביות לאורך 2016 עד 2018. העסקאות העיקריות אשר דחפו את הגידול הינן עסקת רכישת פרוטרם ע"ס 6.4 מיליארד דולר, רכישת סודהסטרם ע"ס 3.4 מיליארד דולר, רכישת נטפים ע"ס 1.5 מיליארד דולר, ומכירת פעילות של כיל ע"ס מיליארד דולר.

■ השקעות זרים בישראל ■ השקעות ישראלים בישראל ■ השקעות ישראלים בחו"ל

אף שחקן ישראלי לא הוביל עסקת רכישה מעל מיליארד דולר מאז 2016 כאשר טבע הייתה פעילה כחכשת בניגוד לשנת 2018 ושנת 2017. בהתאם, היקף העסקאות של ישראלים בחו"ל קטן בצורה עקבית. בנוסף נראה כי הון מקומי מוסט לאורך השנים 2016-2018 אל שוק המיזוגים והרכישות הישראלי. השנה לראשונה מאז 2012 היקף ההשקעות של שחקנים ישראלים בארץ עלה על היקף עסקאות ישראלים בחו"ל. גידול היקף ההשקעה ע"י שחקנים ישראלים בחברות מהארץ מצביע על כך שהשוק המקומי מכיל הן מטרחות אטרקטיביות והן משקיעים גדולים יותר.

מתודולוגיית מחקר

תנועות הון

ענפים עיקריים
וגיאוגרפיהמשקיעים אסטרטגיים
ופיננסיים

מגמות עיקריות

תקציר מנהלים

תמצית

מתודולוגיית מחקר

- נתוני המחקר נלקחו ממאגרי Reuters-Thomson והנם עדכניים ליום 30 לנובמבר, 2016 (OneSource) ו-30 לנובמבר, 2017 ו-30 לנובמבר, 2018 (Eikon), ופרסומים בתקשורת. חריג - הכללנו את עסקת מכירת סודהסטרים ע"י פפסיקו אשר הגיעה לשלב ה-closing ב-6 לדצמבר 2018.
- חתר תקופתי של עסקה נקבע לפי מועד השלמת העסקה (להבדיל מפרסומה בתקשורת אשר עשוי להיות מוקדם יותר ממועד ההשלמה כאמור, אם יושלם בכלל). המאגר אינו מתייחס לעסקאות שלא הוכרזה השלמתן (כגון עסקאות בתהליך, עסקאות במו"מ שלא הבשיל וכיו"ב). נתוני השוואה נלקחו בהתאם לדו"ח המיזוגים והרכישות לשנת 2017.
- המחקר התייחס לעסקאות בהן אחד הצדדים הינו חברה הרשומה בישראל.
- לגבי 35% מהעסקאות משנת 2018 הכלולות במחקר לא פורסמו נתוני שווי לעומת 34% אשתקד. בהתאם, בין היתר יתכן כי המגמות השנה הינן חזקות יותר, אולם גם אפשר שעסקאות אלו היו זעירות וללא השפעה ניכרת. בהתאם, עסקאות אלו נכללו בניתוח הכמותי בלבד, אך לא נכללו בניתוח השווי הממוצע לעסקה.

נשמח לעמוד לשירותכם:

ליאת אנזל אביאל, שותפה
ראש תחום Transaction Services
טל': 03-7954588
Liat.Enzel-Aviel@pwc.com

